

Liturgický program

PONDELOK 20. február

Začiatok Veľkého pôstu. Prepod. Lev
Aliturgický deň. Zdržanlivosť od mäsa,
mlieka a vajec + pôst
17.00 Posvätný ruženec, Veľkopôstny
moleben

UTOROK 21. február

Prepodobný Timotej zo Symbolov
Rim 8, 14 – 21, zač. 67; Mt 6,1 – 13,
zač. 16
17.30 + Jozef Hajduk

STREDA 22. február

Mučeníci v Eugeni
Služba VPD: Gn 1, 24 – 2, 3; Prís 2, 1 –
22; (MM; 16, 49)
17.30 + Marta Marušová

ŠTVRTOK 23. február

Hieromučeník Polykarp
Rim 15, 30 – 33, zač. 119; Mt 7, 7 – 11,
zač. 20b
17.30 + Marta Bartková (roč. liturgia
s panychídou)

PIATOK 24. február

Prvé a druhé nájdenie hlavy Jána
Krstiteľa
Služba VPD: Gn 2, 20 – 3, 20; Prís 3, 19
– 34; (MM; 17, 40)
17.30 za zdravie a požehnanie rodín
Rabadovej, Karoliovej a Rabadovej

SOBOTA 25. február

Prvá pôstna sobota – pamiatka na div
kolyvy
Hebr 1, 1 – 12, zač. 303; Mk 2, 23 – 3,
5, zač. 10; (HS: 207; PZ: 170)
07.30 + Ján, Anna, Ján

NEDEĽA 26. február

1. pôstna nedeľa – Nedeľa ortodoxie
Svätý Porfyrios
Hebr 11, 24 – 26, 32 – 40; zač. 329b; Jn
1, 43 – 51, zač. 5; (HS: 148, 208; PZ:
101, 171); hlas 5; **11.00 hod.**

PONDELOK 27. február

Prepodobný a vyznávač Prokop
Dekapolita
Aliturgický deň
17.00 Posvätný ruženec, križová cesta

UTOROK 28. február

Prepodobný a vyznávač Bazil
Gal 6, 2 – 10, zač. 214; Mt 4, 25 – 5, 13,
zač. 10
17.30 + Božena Chomjaková (roč.
liturgia s panychídou)

STREDA 1. marec

Prepodobná mučenica Eudokia
Služba VPD: Gn 4, 16 – 26; Prís 5, 15 –
23, 6, 1 – 3a; (MM: 19, 49)
17.30 + Alžbeta

ŠTVRTOK 2. marec

Hieromučeník Teodot
Hebr 12, 1 – 10, zač. 331; Mt 20, 1 – 16,
zač. 80
17.30 + Helena a Michal Gumanovci

PIATOK 3. marec

Mučeníci Eutropios, Kleonik a Bazilisk
Služba VPD: Gn 5, 32 – 6, 8; Prís 6, 20
– 7, 1; (MM: 20, 51)
17.30 za zdravie a požehnanie členov
Ružencového bratstva

SOBOTA 4. marec

Druhá zádušná sobota. Prepodobný
Gerasim od Jordána
Hebr 3, 12 – 16, zač. 309; Mk 1, 35b –
44, zač. 6; (HS: 162; PZ: 116)
07.30 pod'akovanie za prijaté dobrodenia

NEDEĽA 5. marec

2. pôstna nedeľa. Mučeník Konón
Hebr 1, 10 – 2, 3, zač. 304; Mk 2, 1 – 12,
zač. 7; (HS: 149, 209; PZ: 103, 173);
hlas 6; **11.00 hod.**

zdroj: Slovo

FARSKÝ HLÁSNÍK

Farnosť Narodenia Presvätej Bohorodičky v Ľubovci **02/2023**

Pôst – cesta návratu

Mt 6, 14 – 21

Jedným z trestov, ktoré sa v minulosti používali, bolo vyhnanstvo. Na rozdiel od vyhostenia, ktoré by sme mohli charakterizovať, ako poslať niekoho domov z miesta, kde sa stal nežiadúcim, vyhnanstvo znamenalo poslať niekoho mimo jeho domov a zázemie. Často bolo aj presne určené miesto vyhnanstva. Z profánnych dejín je známe vyhnanstvo francúzskeho cisára Napoleona Bonaparta na Ostrove sv. Heleny. Z cirkevných dejín je zase známe vyhnanstvo svätého apoštola Jána na ostrove Patmos. Panovníci posielali svojich odporcov na takéto miesta, kvôli nezlučiteľným názorom s odsúdenými a kvôli vplyvu, ktorý títo ľudia mali. Ich návrat by bol možný len pod podmienkou, že zmenia svoj názor, zmýšľanie alebo učenie.

Dnešná predpôstna nedeľa má dvojaké pomenovanie. Prvé, známejšie, je Syropôstna -- podľa prísnosti pôstu, ktorý sa v ten večer začína a vzťahuje sa aj na mlieko a mliečne výrobky. Druhý názov je Nedeľa vyhnanca z raja. Liturgické texty utierne ho opisujú takto: „Boh vyhnal Adama z rajskej blaženosti, nezdržal sa trpkého ovocia a nezachoval Boží príkaz. Za trest musel obráťť zem, z ktorej bol stvorený, v pote tváre jesť svoj chlieb. Preto si pôst zamilujme, aby sme mohli vstúpiť do raja a nemuseli plakať pred jeho bránou. Iná sloha uvádza: Vyhnal Boh Adama z raja a pre pokrm ho potrestal. Ale Mojžiš videl Boha, keď si očistil pôstom dušu. Preto, ak sa chceme dostať do neba, svedomite sa post'me. Keď s Mojžišom chceme vidieť Boha, robme s ním aj štyridsať dní pokánie. Vysielajme k nebu modlitby a prosby. Kroťme vášne a telesné žiadosti. Potom ľahko prejdeme cestu k nebesiam, kde anjelské zbory ospevujú nerozdielnu Trojicu a obdivujú nekonečnú krásu Pánovu.“

Návrat z vyhnanstva do raja – do Božej blízkosti je možný, ak sa zmení naše zmýšľanie, a pôst je priestor, ktorý dostávame. Čas na to, aby sme svoje zmýšľanie a spôsoby skúmali a porovnávali ich s Kristovými. Apoštol Pavol píše Filipanom: „Zmýšľajte tak, ako Kristus Ježiš“ (2, 5). A v Liste Rimanom zase: „Tak zmýšľajte o sebe aj vy, že ste mŕtvy hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi“ (6, 11). Len vo svetle Božieho slova môžeme vidieť pravdu o sebe. V biblických príbehoch spravodlivých, ale aj hriešnikov môžeme zistiť, ku ktorým z nich máme bližšie. Poznanie pravdy o vlastnej hriešnosti a Božej добрote je pre nás kľúčové. Až cez toto poznanie radostne privítame pôstny čas a správne nastúpime na cestu pokánia.

Nenechajme sa znechutiť alebo odradiť myšlienkami, či to celé má význam, len preto, že nevidíme vzápätí odozvu na naše obety. V evanjeliu dnes počúvame, že náš nebeský Otec má záľubu v skrytosti a vidí každú drobnosť, ktorú konáme tak, aby to iní nevideli. V porovnaní s pôvodnou pôstnou disciplínou, kedy sa celý pôst nejedlo mäso, varené jedlo bolo len cez víkend a počas týždňa bola len suchá strava, je tá dnešná disciplína naozaj drobnosťou ☺.

otec Marek

Oznamy

- ▶ **Prvý deň Veľkého pôstu.** V pondelok 20. februára je prvý deň Veľkého pôstu. V tento deň sa zachováva prísny pôst. Zdržiavame sa mäsa, mlieka, vajec. Raz do dňa sa môžeme najesť dosyta, okrem toho je možné menšie občerstvenie.
- ▶ **Aliturgické dni.** Tohtoročným pôstom sa začínajú zachovávať aj tzv. aliturgické dni, kedy sa neslávi svätá liturgia. Aliturgickým dňom bude v priebehu pôstu každý pondelok. Večer bude modlitba posvätného ruženca a Veľkopôstny moleben.
- ▶ **Veľký pôst.** V čase Veľkého pôstu je záväzná zdržanlivosť od mäsa v stredu a piatky. Kto chce, môže dobrovoľne zachovávať aj prísnejší pôst. V stredu aj v piatky Veľkého pôstu sa budú v našom chráme slúžiť služby vopred posvätených darov (VPD). V nedele počas Veľkého pôstu sa slávia Liturgie sv. Bazila Veľkého.
- ▶ **Misijné zrnko.** sobotu 25. februára bude o 10.00 h na fare stretnutie detí Misijného zrnka.
- ▶ **Popoludnie pre manželov, snúbencov a zaľúbených.** V sobotu 25. februára popoludní o 15.00 hod. sa v Kružlove (okr. BJ) koná zaujímavé podujatie - formačno-zábavný program pre páry, ktorý vedie psychologička Denisa Zlevská. Téma: *Sedem pilierov spokojného manželstva*. Prihlásovanie: misakuruc@gmail.com. Viac info na: www.vztahovo.sk.
- ▶ **Sv. liturgia v nedeľu 26. februára:** 08.00 Ruské Pekl'any; 09.30 Janov; 11.00 Ľubovec. V túto nedeľu bude pri všetkých liturgiách jarná zbierka na Charitu.
- ▶ **Prvopiatkový týždeň.** Týždeň od 27. februára je prvopiatkový. Spovedať budem v Ľubovci ako obvykle. V piatok 3.marca dopoludnia bude spoveď chorých. Popoludní od 16.00 bude spoveď v chráme. Počas dňa bude chrám otvorený k celodennej poklone pred Najsvätejšou Eucharistiou.
- ▶ **Sv. liturgia v nedeľu 5. marca:** 08.00 Janov; 09.30 Ruské Pekl'any; 11.00 Ľubovec

Prepodobný otec a vyznávač Prokop Dekapolita

(27. február)

Jeho meno má grécky pôvod a znamená pokrokový. Narodil sa v meste Dekapolis pri Galilejskom mori, preto bol nazvaný Dekapolita. Pramene ponúkajú len skromné informácie o živote a činnosti svätého Prokopa. Pochádzal z bohatej rodiny a podľa tradície bol vzdelaný v profánnych vedách. Oženil sa a mal deti. Neskôr sa vzdal majetku, opustil rodinu a stal sa pustovníkom. Počas obrazoboreckého prenasledovania za cisára Leva V. sa Gramatikos z Koštantínokopa na stranu ikonoborvil na obranu ikon. Dokonám nie je žiadna modlopklona pred ikonami svätcom a skrze nich obdivuhodný vo svojich nepodarilo, na príkaz do exilu. Vo vyhnanstve Bazilom. Prepodobný zomrel 27. februára dobné za patriarchu Melovici 9. storočia vyhlási-

ikonoborecký igumen Ján nopola pokúsil získať Procov. Prokop sa však postavoval, že klaňanie sa ikoslužba, lebo veríme, že nepatrí mŕtvej matérii. Patrí samotnému Bohu, ktorý je svätých. Keď sa mu to však cisára ho uväznili a poslali žil spoločne s vyznávačom otec Prokop Dekapolita okolo roku 820. Pravdepotoda I. (843 – 847) ho v poli za svätého.

Liturgické pravidlá

Na ostatnom kňazskom dni v Ľutine vладыka Peter Rusnák predstavil návrat k niektorým liturgickým pravidlám, ktoré boli v doteraz našom obrade dišpenzované a vynechávali sa. Najprv sa začali v našich farnostiach doplňať tie, ktoré sa týkajú priebehu svätej liturgie. Ďalšie pravidlá, a teda aj zmeny sa dotýkajú obdobia, ktoré je pred nami, a to je Veľký pôst. Počas Veľkého pôstu sú pre východný obrad charakteristické takzvané aliturgické dni – keď sa neslávi svätá liturgia. Pre lepšie pochopenie tejto tradície je pripravených niekoľko katechéz.

Keďže eucharistia (liturgické slávenie) je sviatkom Cirkvi – nebeskou hostinou, ukazuje sa tu jeden základný liturgický princíp: nezlučiteľnosť slávenia Eucharistie s postením, ktoré má kajúci charakter. Tu na seba naráža slávenie a kajanie sa.

V prvom rade je to tajomstvo Kristovho príchodu a jeho prítomnosti medzi svojimi učeníkmi. Je to skutočne príchod a prítomnosť Krista v Eucharistii, ktoré sú pre Cirkev dôkazom jeho vzkriesenia. Cirkev vždy keď slávi eucharistiu, vystupuje tam, kde vystúpil Kristus, aby nám bolo umožnené „jesť a piť pri jeho stole v jeho kráľovstve...“ Teraz je ľahšie porozumieť, prečo je eucharistické slávenie nezlučiteľné s postením, pretože postenie je hlavným zobrazením tej Cirkvi, ktorá stále putuje, ktorá je ešte len na svojej ceste do Nebeského kráľovstva. Sám Kristus na výčitku farizejov, prečo sa jeho učeníci nepostia, odpovedá takto: „Vari sa môžu svadobní hostia postiť, kým je ženich s nimi? Dokiaľ majú medzi sebou ženícha, nemôžu sa postiť“ (Mk 2, 19). Oslávená cirkev už má účasť na večnej svadobnej hostine, kde ženichom je Baránok – Kristus a nevestou Cirkev. Táto nezmerateľná láska je dokonalejší a intímny spojením, v ktorom Kristus – ženich sa dáva svojej neveste Cirkvi. Dáva sa celý a dáva všetko. Naša východná tradícia kladie v pôstnom období dôraz na vnímanie Cirkvi ako Cirkvi putujúcej. V pozadí majme skúsenosť Izraelitov, ktorí štyridsať rokov putovali púšťou, kým konečne prišli do zaslúbenej zeme. Tak aj my štyridsať dní putujeme púšťou, aby sme mohli potom vystúpiť na nebesia. Treba zdôrazniť, že v prípade tzv. aliturgických dní nejde o nejakú novinku, ale starobylú prax našej cirkvi. Inštrukcia pre aplikáciu bohoslužobných predpisov CCEO, ktorá je pre nás záväzným dokumentom, sa odvoláva na vyjadrenia Druhého vatikánskeho koncilu, ktorý hovorí, že „nie je možné zaviesť do obradov a disciplíny spomínaných cirkví zmeny, iba ak z dôvodu skutočného organického vývoja“.

Ďalej hovorí, že „ak sa od nich vinou okolností alebo osôb nenáležite odchýlili, majú sa usilovať o návrat k starootcovským tradíciám“. A k tejto tradícii patrí aj dodržiavanie aliturgických dní, ktoré inštrukcia tematizuje v 63. bode, kde doslova hovorí: „Keď si uvedomíme, že radostná a sviatočná dimenzia eucharistie, prežívaná ako udalosť a nie ako zvyk, žila v kresťanskej antike a zachovala sa vo viacerých východných liturgiách, zistíme, že zanechanie takej praxe by prispelo k zníženiu plného zmyslu božskej liturgie, ktorá sa plne slávi slávnostným spôsobom ako vyvrcholením a ako pečaťou celého prípravného putovania, rozdeleného do slávení rôzneho druhu.“

Nasledujúce výzvy spomínaných dokumentov a východných liturgických predpisov, zavádzame v našej archieparchii od tohtoročného pôstu aliturgické dni. Aliturgickosť však neznamená, že v chráme nebude nič. To by bolo úplným nepochopením tejto praxe. Aj skrze tieto aliturgické dni, ale predovšetkým účasťou na veľkopôstnych bohoslužbách môžeme znova viac objaviť hlboké bohatstvo a krásu nášho obradu, k čomu nás vyzýva aj všeobecná Cirkev.

otec Marek